

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการนิเทศภายใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1*
THE ACADEMIC LEADERSHIP OF EDUCATION ADMINISTRATORS
AFFECTING THE INTERNAL SUPERVISION OF SCHOOL UNDER
THE OFFICE OF TRANG PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

ฐิติมา ชูสุตรัักษ์¹ และ บุญส่ง ทองเอียง²

Thitima Choosudrak¹ and Boonsong Thongiang²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์

¹⁻²Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus, Thailand

¹Corresponding Author's Email: thitima.cho@student.mbu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู 2) ศึกษาระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายใน และ 4) ศึกษาตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถใช้พยากรณ์การนิเทศภายในของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำนวน 291 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .989 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการนิเทศภายในในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 4) ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เป็นตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การนิเทศภายในได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการนิเทศภายในได้ร้อยละ 74.9 ($R^2 = .749$)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำทางวิชาการ, การนิเทศภายใน

* Received 26 April 2025; Revised 30 April 2025; Accepted 16 May 2025

Abstract

This research aimed to investigate: 1) to study the level of academic leadership of school administrators as perceived by teachers; 2) to study the level of internal supervision of school administrators; 3) to examine the relationship between academic leadership of school administrators and internal supervision; and 4) to identify academic leadership variables that can predict internal supervision in schools. The sample consisted of 291 teachers from schools under the Trang Primary Educational Service Area Office 1. This was a quantitative study. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of .989. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings revealed that: 1) the overall level of academic leadership among school administrators was high; 2) the overall level of internal supervision was at the highest level; 3) academic leadership was positively and highly correlated with internal supervision at a statistically significant level of .001; and 4) three aspects of academic leadership—namely instructional management, educational supervision, and the promotion of an academic atmosphere—were significant predictors of internal supervision at a statistical significance level of .001, jointly explaining 74.9% of the variance in internal supervision ($R^2 = .749$).

Keywords: Leadership , Academic Leadership, Internal Supervision

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ การศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยสร้างความยั่งยืนให้ประเทศ โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม การที่ประเทศสามารถพัฒนาคนให้มีทักษะและความรู้ที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ทำให้ประเทศสามารถแข่งขันและเติบโตได้ในระยะยาว ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ว่า "คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21" (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 78) ในบริบทของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางวิชาการที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนของครู โดยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้าง

สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, หน้า 45)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารนั้นครอบคลุมถึงหลายด้าน โดยหนึ่งในนั้นคือการกำหนดภารกิจและเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งสะท้อนถึงวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องกำหนดนโยบายทางวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและผู้เรียน โดยพิจารณาทั้งทรัพยากรที่มีอยู่และแนวโน้มของความต้องการในอนาคต เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 80) ผู้บริหารยังมีหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการพัฒนา ผู้บริหารต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูและนักเรียน การสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในโรงเรียนจะช่วยสร้างโอกาสในการพัฒนาทั้งครูและนักเรียนในเชิงวิชาการ การมีบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้จะทำให้ครูและนักเรียนมีแรงจูงใจในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 116)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 132 โรงเรียน เมื่อพิจารณาจากศึกษานิเทศก์ที่มีอยู่ 3 คน โดยประมาณแล้วพบว่า ไม่สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีความหลากหลายของโรงเรียน ผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ที่กระจายในพื้นที่ 5 อำเภอของจังหวัดตรังซึ่งเป็นเขตบริการได้โดยตรง อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องหาวิธีการให้ศึกษานิเทศก์ที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่าง สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน จึงให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมการนิเทศตามภาระกิจให้บรรลุเป้าหมายคุณภาพการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพที่ดีขึ้น ทั้งด้านคุณลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รวมถึงผลลัพธ์ที่คาดหวัง ตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ,2567,หน้า 6-8) ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้างานบริหารวิชาการ จากเหตุผลและสภาพปัญหาดังกล่าวมาข้างต้นได้ชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เป็นอย่างไร ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ในทิศทางใด ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้ในการพยากรณ์การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ได้หรือไม่ ซึ่งการศึกษาวินิจฉัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงผู้

ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้นำไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดจน การกำหนดยุทธศาสตร์และ กลวิธีที่จะนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานคุณภาพภายในของโรงเรียน และการบริหารจัดการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
4. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีจุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 1,258 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต1 ปีการศึกษา 2567 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ,2567,หน้า 6-8)

1.2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำนวน 291 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของงเคอซี แอน มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้ว จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากชื่อของครู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 นำมาสร้างเป็น แบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List) เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 5 ด้านรวม 27 ข้อ และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน รวม 28 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสร้างเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดขอบข่ายการสร้างแบบสอบถามตามกรอบนิยามศัพท์ของตัวแปร 3) สร้างข้อคำถามตามขอบข่ายที่กำหนดภายใต้การให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 4) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและประเมินความตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยค่าความสอดคล้องในแต่ละข้อนั้นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 และ 5) พิจารณาปรับปรุงและคัดเลือกข้อคำถามรายชื่อ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้ 1) นำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน 2) นำผลการทดลองใช้แบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น โดยการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ การคำนวณค่าสถิติของคะแนนรวมทั้งฉบับโดยใช้สูตรคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990, pp. 202-204) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.989 โดยค่าความเชื่อมั่นตัวแปรต้นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เท่ากับ 0.979 ค่าความเชื่อมั่นตัวแปรตามการนิเทศภายในสถานศึกษา เท่ากับ 0.985 3) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ทางราชการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราชเพื่อติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารังเขต 1 2) นำหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถาม ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารังเขต 1 ถึงกลุ่มโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยในหนังสือขอความอนุเคราะห์การดำเนินการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม และหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ไปยังโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย 3) รวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบ ความถูกต้อง สมบูรณ์ แล้วดำเนินการ วิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย เก็บกลับมาได้ 236 คน คิดเป็นร้อยละ 81.10

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลแล้ว จึงดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูล โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการ หาค่าความถี่ และร้อยละ ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อทราบระดับบทบาทของ ผู้บริหาร สถานศึกษา ซึ่งใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ในการแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 127) ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อทราบระดับบทบาทของ ผู้บริหาร สถานศึกษา ซึ่งใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ในการแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 127) จากนั้นวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยใช้ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันด์ (Pearson Product Moment Correlation Coefficients) วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยวิธีสร้างสมการพยากรณ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบนำเข้าตัวแปรทั้งหมดและขั้นตอน (Stepwise Method) ในรูป สมการพยากรณ์คะแนนดิบ และรูปสมการพยากรณ์มาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การกำหนดภารกิจและเป้าหมาย	4.47	.58	มาก
2	การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.53	.53	มากที่สุด
3	การนิเทศการศึกษา	4.54	.55	มากที่สุด
4	การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.49	.54	มาก
5	การจัดการเรียนการสอน	4.49	.54	มาก
ภาพรวม		4.50	.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา(X_3) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= 0.55) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (X_2) ($\bar{X}=4.53$, S.D.= 0.53) ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_5) $\bar{X}=4.49$, S.D.=0.54) และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X_4) ($\bar{X} = 4.49$, S.D.=0.54) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การกำหนดภารกิจและเป้าหมาย (X_1) ($\bar{X} = 4.47$, S.D.=0.58)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	การนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ	4.52	.52	มากที่สุด
2	การวางแผนการนิเทศ	4.53	.51	มากที่สุด
3	การปฏิบัติการนิเทศ	4.56	.49	มากที่สุด
4	การประเมินผลรายงานผล	4.53	.50	มากที่สุด
ภาพรวม		4.54	.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติการนิเทศ (Y_3) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= 0.49) รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลรายงานผล (Y_4) ($\bar{X} =4.53$, S.D.=0.50) และด้านการวางแผนการนิเทศ(Y_2) ($\bar{X} =4.53$, S.D.=0.51) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ได้แก่ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ (Y_1) ($\bar{X} = 4.52$, S.D.=0.52)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผล โดยภาพรวม และแยกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร(X)	การนิเทศภายในสถานศึกษา(Y)				ผลรวม Y _{รวม}
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	
X ₁	.685***	.687***	.658***	.669***	.675***
X ₂	.726***	.751***	.742***	.731***	.738***
X ₃	.732***	.761***	.747***	.709***	.737***
X ₄	.761***	.757***	.790***	.774***	.771***
X ₅	.799***	.778***	.802***	.788***	.792***
ผลรวม X_{รวม}	.741***	.747***	.748***	.734***	.742***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาพรวมระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่าภาพรวม มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 หมายความว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงมาก ($r=.742$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นรายคู่ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ทุกคู่มีความ สัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำมากถึงระดับสูงมาก ($r =.658 - .802$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอน (X_5) กับ การปฏิบัติการณ์เทศ (Y_3) โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r =.802$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน (X_5) กับ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ (Y_1) โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก ($r =.799$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ การกำหนดภารกิจและเป้าหมาย (X_1) กับ การปฏิบัติการณ์เทศ (Y_3) โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก ($r = .658$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ดังตาราง

รูปแบบ	ปัจจัย	R	R ²	Adjusted R ²	SE	F
1	X5	.833 ^a	.693	.692	.264	528.824
2	X5, X3	.859 ^b	.737	.735	.245	326.681
3	X5, X3, X4	.866 ^c	.749	.746	.239	231.155

a. Predictors: (Constant), ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_5)

b. Predictors: (Constant), ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_5), ด้านการนิเทศการศึกษา(X_3)

c. Predictors: (Constant), ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_5), ด้านการนิเทศการศึกษา(X_3), ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_4)

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จากปัจจัยทั้ง 5 ด้าน พบว่า รูปแบบที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ มีค่าเท่ากับ .866 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ มีค่าเท่ากับ .749 ซึ่งเป็นรูปแบบที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ ที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 แสดงว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_5), ด้านการนิเทศการศึกษา (X_3), ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_4) สามารถร่วมกันทำนายการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ได้ร้อยละ 74.9 ($R^2 = .749$) ค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.24

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเสนอการคัดเลือกตัวแปร ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารเข้าสู่สมการการพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนาย การนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ดังตาราง

ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการนิเทศ ภายในสถานศึกษา	คะแนนดิบ		คะแนน มาตรฐาน	t	Sig.
	B	S.E.	β		
ค่าคงที่ (Constant)	.909	.139		6.525	.000
ด้านการจัดการเรียนการสอน (X ₅)	.384	.058	.438	6.634	.000
ด้านการนิเทศการศึกษา(X ₃)	.213	.051	.244	4.151	.000
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทาง วิชาการ(X ₄)	.209	.062	.239	3.358	.001

R = .866^c, R² = .749, Adjusted R² = .746, S.E._{EST} = .239, F = 231.16, Sig. = .001

*** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่า เมื่อนำตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 5 ด้าน เข้าสู่การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน มีตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการจำนวน 3 ด้านเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน (X₅) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการนิเทศการศึกษา (X₃) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X₄) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 สามารถร่วมกันทำนายการนิเทศภายในสถานศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ได้ร้อยละ 74.9 (R² =.749) ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .239 สามารถสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ในรูปคะแนนดิบ มีดังนี้

$$\hat{Y} = .909 + .384(X_5) + .213(X_3) + .209(X_4)$$

สมการพยากรณ์การนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z} = 0.438(X_5) + 0.244(X_3) + 0.239(X_4)$$

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยนำผลการวิจัยมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน และ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การกำหนดภารกิจและเป้าหมาย ที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีการบริหารหลักสูตรและการสอน โดยร่วมกับครูในการวางแผนการนิเทศการเรียนการสอน มีการประเมินการสอนของครู มีการให้ คำแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพ ทั้งในและนอกสถานศึกษา มีการจัดสรรทรัพยากรให้กับครูหรือนักเรียนเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการสอนการเรียนรู้ของนักเรียน อีกทั้งมีการแนะนำวิธีที่ทำให้การสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันสุไลมาน แวสุหลง (2564 ,หน้า 42) พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ปัตตานี โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้านการสนับสนุนทรัพยากรพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผล ด้าน การบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และการนิเทศการศึกษาตามลำดับ ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานีด้านการนิเทศการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารมีแผนการนิเทศ ติดตามการให้ความรู้คำแนะนำ แก่บุคลากรด้านวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพ ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานีด้านการบริหารจัดการหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีการ ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และผู้บริหารมีการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานีด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุดคือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2 ระดับการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการประเมินผลรายงานผล และด้านการวางแผนการนิเทศมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ ทั้งนี้เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนอันก่อให้เกิดความร่วมมือการช่วยเหลือการแนะนำและให้คำปรึกษาหารือเพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง โดยผู้บริหารใช้กระบวนการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการในการพัฒนาครูในด้านการจัดการด้าน การสอนโดย กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ร่วมแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้มีการพัฒนาเจตคติ และคุณภาพของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน อันจะส่งผลถึงคุณภาพของงาน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและเกิดผล สำเร็จสูงสุดแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับวิจัยของ วันสุไลมาน แวสุหลง (2564 ,หน้า 42) พบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2.ระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3. ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การปฏิบัติงานพบว่า ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกัน 4. ผลการเปรียบเทียบระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนขนาดของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน 5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศภายใน ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่าภาพรวม มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 หมายความว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r=.742$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อ

พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นรายคู่ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำถึงระดับค่อนข้างสูง ($r = .658 - .802$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอน (X_5) กับ การปฏิบัติการนิเทศ (Y_3) โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .802$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ การกำหนดภารกิจและเป้าหมาย (X_1) กับ การปฏิบัติการนิเทศ (Y_3) โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r = .658$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางด้านวิชาการที่สูงจำสามารถส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูต้องอาศัยการนิเทศเข้ามาช่วยเพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันสุไลมาน แวสุหลง (2564 , หน้า 64-65) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กับ การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอยู่ใน ระดับสูง ($r = 0.927$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในแต่ละด้านยังมีค่าความสัมพันธ์กับ การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างด้านการบริหาร จัดการหลักสูตรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับสูงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4 เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่า เมื่อนำตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 5 ด้าน เข้าสู่การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน มีตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการจำนวน 3 ด้านเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการนิเทศการศึกษา (X_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 สามารถรวมกันทำนายการนิเทศภายในสถานศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ได้ร้อยละ 74.9 ($R^2 = .749$) ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .239

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 จำนวน 3 ด้าน เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ตัวแปรด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ สามารถร่วมกันทำนายการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ได้ร้อยละ 74.9 ($R^2 = .749$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน เพื่อให้สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ของครูและนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาการทำงานเป็นทีมช่วยเพิ่มการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน
3. ปรับปรุงระบบการนิเทศภายในให้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องการนิเทศภายในควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ และสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ควรศึกษาเรื่อง แนวทางการนิเทศที่มีประสิทธิภาพในบริบทของโรงเรียนขนาดต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบและหาแนวทางการนิเทศที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
3. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. ธารอักษร.
- กรองทอง จิระเดชากุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. ธารอักษร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สพป.ตรัง เขต 1.
- สมชาย แก้วสุวรรณ. (2563). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในระดับอุดมศึกษา. วารสารการศึกษาไทย, 17(2), 45–60.
- จรินทร์ กาลสดี. (2556). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี. ในวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชลนิชา แก้วประเสริฐ. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. ในวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นิรมล แก้วศรี และ กฤตภูมิ กิตติฐานัส. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา, 6(2), 433–446.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. ในวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วันสุไลมาน อุซัง. (2559). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนราธิวาส. ในวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สรรเพชญ ไตรรงค์. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. ในวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อิงอร บัวขจร. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. ในวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Brown, T. (2020). The impact of digital learning on student engagement. *Journal of Educational Research*, 25(4), 123–135.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). Harper Collins.

- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behaviors of principals. *The Elementary School Journal*, 86, 217–247.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.